

**UCHWAŁA Nr / /07
RADY GMINY SICIENKO
z dnia 7 listopada 2007 r.**

w sprawie przyjęcia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759 z 2005 roku Nr 172 poz. 717, Nr 175 poz. 1457 i z 2006 roku Nr 17 poz. 128, Nr 181, poz. 1337) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 roku Nr 64 poz. 593, Nr 99 poz. 1001, Nr 273 poz. 2703, z 2005 roku Nr 64 poz. 565, Nr 94 poz. 788, Nr 164 poz. 1366, Nr 179 poz.1487, Nr 180 poz. 1493, z 2006 roku Nr 144 poz. 1043, Nr 186 poz.1380, Nr 249 poz. 1831, Nr 251 poz.1844, z 2007 roku Nr 35, poz. 219, Nr 36 poz. 226, Nr 48 poz. 320) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć strategię rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Sicienko, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązać Wójta Gminy Sicienko do składania rocznych sprawozdań z realizacji Strategii w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sicienko.

§ 4. 1.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwałę ogłasza się w sposób miejscowo przyjęty tj. na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Sicienku.

Uzasadnienie

Konieczność przyjęcia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Sicienko wynika z przepisów ustawy o pomocy społecznej. Art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej określa, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA TERENIE GMINY SICIENKO
W LATACH 2007 - 2017**

SICIENKO 2007 R.

WESTMOR CONSULTING

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Sicienko w latach 2007 - 2017

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	6
II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII	7
1. UWAGI OGÓLNE.....	7
2. STRUKTURA STRATEGII.....	7
III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ	9
1. PRIORYTETY POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ.....	9
2. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ NA POZIOMIE KRAJOWYM	10
3. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ NA POZIOMIE REGIONALNYM	12
IV. RAPORT O STANIE GMINY SICIENKO.....	14
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ.....	14
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	15
3. GOSPODARKA	17
4. TURYSTYKA	20
5. MIESZKAŃCY.....	21
V. ANALIZA SWOT	38
1. UWAGI OGÓLNE.....	38
2. TABELLE ANALIZY SWOT.....	40
VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT	45
1. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY SICIENKO	45
VII. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO	46
VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ	50
1. PLANOWANIE STRATEGICZNE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE SICIENKO – PRZYJĘTE ZASADY	50

2. MISJA, OBSZARY INTERWENCJI, CELE PODSTAWOWE, CELE SZCZEGÓŁÓWE, ZADANIA I SPODZIEWANE EFEKTY	51
3. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE	62
4. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII.....	62
5. FINANSOWANIE STRATEGII	63
6. OKRES REALIZACJI PROGRAMU	63
IX. ZAKOŃCZENIE	64

I. WPROWADZENIE

Podstawą prawną opracowania niniejszej strategii jest art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami), która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Sytuacja gospodarcza, narastanie problemów społecznych, powiększanie obszarów i problemów wychowawczych wśród dzieci i młodzieży oraz patologii społecznych wywołanych m.in. trudnościami adaptacyjnymi młodego pokolenia sprawiają, że konieczne jest wypracowanie planów i narzędzi zapobiegania tym niepokojącym zjawiskom. Sformułowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest odpowiedzią na realną sytuację ekonomiczno - społeczną mieszkańców.

Obowiązujący dotychczas model pomocy społecznej polegający głównie na udzielaniu bezpośredniego wsparcia finansowego potrzebującym, choć doraźnie skuteczny konserwuje zastaną sytuację w sferze pomocy społecznej. Zadaniem pracy socjalnej powinna być jednak również szeroko pojęta profilaktyka mająca na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom społecznym i zmniejszanie kręgu potencjalnych świadczeniobiorców.

Z samej istoty strategii wynika jej długofalowość. W typowaniu obszarów interwencji i przyjmowanych celach i zadaniach koncentrowano się na globalnym ujęciu problemów tak, by oderwać się od doraźnych, często spektakularnych i efektownych działań, być może ważnych w danej chwili, jednakże niekoniecznie istotnych z punktu widzenia całościowej wizji rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy.

Dokument niniejszy jest również zapisem dążenia władz gminy do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia na jej terenie. Pomyślność wspólnoty samorządowej zależy bowiem od wielu czynników, wśród których komfort życia i ład społeczny grają niebagatelną rolę. Bezrobocie, ubóstwo, stworzenie możliwości samorealizowania się młodzieży, integracja osób starszych i niepełnosprawnych są ważnymi wyznacznikami w dokonywanej przez mieszkańców ocenie działalności władz samorządowych i własnego poziomu życia. Strategia jest komunikatem skierowanym do lokalnej społeczności, stanowi wyraz troski gminy o pomyślność obywateli, ukazuje zamierzone działania. Strategia ma szansę stać się nową jakością w relacjach pomiędzy uczestnikami życia społecznego na terenie gminy Sicienko i pobudzić aktywność społeczną mieszkańców.

II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

1. UWAGI OGÓLNE

Strategią zwykło się określać dokument, który wybranym przemyślanym, założonym do osiągnięcia celom przypisuje cały wachlarz zadań, określa środki i metody ich realizacji, w sposób całościowy i przemyślany wytycza kierunki, typuje priorytety, wskazuje zagrożenia. Zawiera również metody oceny (ewaluacji) i wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Rozwiązania szczegółowe opracowań bywają wielorakie i operują różnym poziomem uszczegółowienia. Jednak z założenia, biorąc pod uwagę stosunkowo długi horyzont czasowy (10 lat) strategia musi być dokumentem o stosunkowo dużym poziomie ogólności. Dynamika procesów społecznych i warunkujących je procesów ekonomicznych jest tak duża, że dokumenty planistyczne muszą stwarzać możliwości modyfikacji i poprawek.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto następujący tryb postępowania:

1. diagnoza sytuacji społecznej w gminie - przygotowanie Raportu o stanie gminy Sicienko;
2. przeprowadzenie analizy SWOT;
3. określenie misji gminy w zakresie polityki społecznej zawierającej cel nadrzędny, do którego władze wspólnoty samorządowej zamierzają dążyć;
4. określenie obszarów interwencji najważniejszych z punktu widzenia prowadzonej polityki społecznej z krótką analizą występujących problemów;
5. wskazanie celu podstawowego, które władze gminy zamierzają osiągnąć w każdym z wytypowanych obszarów;
6. wskazanie celów operacyjnych służących osiągnięciu wytyczonych celów podstawowych;
7. wskazanie oczekiwanych efektów wdrażanego programu, określenie podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań.

2. STRUKTURA STRATEGII

W zasadniczej części strategii można wyróżnić trzy części.

Część pierwsza - Raport o stanie gminy zawiera ocenę aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej gminy Sicienko. Z uwagi na tematykę opracowania (strategia dotycząca problemów społecznych) raport dotyczy tych dziedzin, które w największym stopniu wpływają na aktualny poziom życia mieszkańców gminy. Dlatego też znajduje się tutaj opis

infrastruktury technicznej, stanu gospodarki, sytuacji demograficznej, problemów społecznych na terenie gminy.

Część druga to właściwa wszystkim strategiom tzw. Analiza SWOT. Obejmuje ona szanse i zagrożenia, wskazuje mocne i słabe strony gminy, analizuje perspektywy, projekcje w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej i tych sfer życia, które bezpośrednio jej dotyczą. Analiza SWOT sporządzona została w formie tabelarycznego zestawienia w odniesieniu do najważniejszych i palących problemów społecznych. Przyjęty sposób prezentacji pozwala na czytelne przedstawienie obszarów, gdzie interwencja w stan obecny pozwoli na osiągnięcie zamierzonych rezultatów.

Część trzecia to wytyczenie misji gminy oraz wskazanie wspomnianych wcześniej obszarów, przypisanie im celów szczegółowych, skonkretyzowanych zadań oraz oczekiwanych efektów. Ich wybór został poprzedzony rzetelną oceną stanu faktycznego, uwarunkowaniami mikro- i makroekonomicznymi, wnioskami wypływającymi z dokonanej analizy SWOT oraz potrzebami lokalnej społeczności. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, będące udziałem zwłaszcza pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ

1. PRIORYTETY POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

Z dniem 1 maja 2004 r. Rzeczpospolita Polska stała się członkiem Unii Europejskiej i dlatego też bierze udział w programach wspólnotowych dotyczących również rozwiązań społecznych. Unia Europejska jest rzecznikiem aktywnej polityki społecznej. Ma ona pozwalać na skuteczne radzenie sobie państw członkowskich z najpoważniejszymi bolączkami społecznymi, takimi jak wykluczenie społeczne.

Rada Europejska w grudniu 2000 r. w Nicei przyjęła konkretne wytyczne w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego (Agenda Społeczna). Zasadniczym celem przewidzianym w Agendzie jest „bardziej spójne społeczeństwo: równe szanse dla wszystkich”. Natomiast podstawowym narzędziem realizacji tego celu jest zastosowanie Otwartej Metody Koordynacji. Ma ona prowadzić do opracowania jednej listy wspólnych celów dla integracji społecznej, emerytur i rent oraz opieki zdrowotnej, włączając w to cele horyzontalne, takie jak równość szans i dostęp do rynku pracy.

Otwarta Metoda Koordynacji to sposób na podejmowanie i realizowanie wspólnych działań w obszarze polityki społecznej. Założenia podstawowe tej metody polegają na wyznaczeniu wspólnych celów na podstawie uzgodnionego metodologicznie opisu zjawisk społecznych. Zarówno dla opisu zjawisk społecznych, jak i wyznaczania celów zdefiniowano i przyjęto szereg wskaźników. Odnoszą się one do całej gospodarki (tzw. wskaźniki strukturalne) oraz do obszarów socjalnych.

W 2005 r. przyjęta została przez Komisję Europejską druga faza Agendy Społecznej, obejmująca okres do 2010 r. Jej mottem stało się sformułowanie: „Społeczna Europa w gospodarce światowej: zatrudnienie i szanse dla wszystkich”.

Agenda Społeczna przewiduje modernizację modelu społecznego w Europie w oparciu o realizację założeń Agendy Lizbońskiej. Nowa Agenda mówi o konieczności gwarancji zatrudnienia i zwiększenia szans na jego osiągnięcie. Wszystko to w oparciu o dynamiczny wzrost gospodarczy Unii, osiągnięty dzięki modernizacji rynku pracy poprzez innowacje i nowe technologie oraz zwiększenie ochrony socjalnej.

Europejski Model Społeczny opiera się na przekonaniu, że możliwe jest pogodzenie wymogów szybkiego rozwoju ekonomicznego z realizacją celów społecznych (bezpieczeństwo zatrudnionych, dostęp do sfery publicznej itp.).

Od marca 2005 roku rozpoczął się nowy okres strategii społeczno - gospodarczej Unii Europejskiej. Ogłoszono wówczas nowy początek Strategii Lizbońskiej. Jako jeden z podstawowych celów UE uznano wzrost zatrudnienia, w tym zaangażowanie większej

liczby osób w aktywną działalność zawodową oraz modernizacja systemów zabezpieczeń społecznych. W lipcu 2005 r. w przyjętych Strategicznych Wytycznych Wspólnoty na lata 2007-2013 zwrócono uwagę na potrzebę działań na rzecz modernizacji systemu zabezpieczenia społecznego w związku z działaniami na rzecz wzrostu zatrudnienia. Jako jeden z priorytetów uznano stworzenie integracyjnego rynku pracy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji lub osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOLECZNEJ NA POZIOMIE KRAJOWYM

W ramach Narodowej Strategii Spójności realizowane będą następujące cele spójności wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie:

- Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
- Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów.
- Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Podstawowym programem operacyjnym będzie realizowany w latach 2007 – 2013 Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

W ramach Programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli oraz promocją zasobów pracy.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Wyzwania te to: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji dla wzrostu oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki składa się z 10 Priorytetów, realizowanych równoległe na poziomie centralnym i regionalnym.

Priorytety realizowane centralnie to:

- Zatrudnienie i integracja społeczna.
- Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw.
- Wysoka jakość edukacji odpowiadająca wymogom rynku pracy.
- Dobre państwo.
- Profilaktyka, promocja i poprawa stanu zdrowia społeczeństwa.

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

- Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej.
- Regionalne kadry gospodarki.
- Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.
- Aktywizacja obszarów wiejskich

oraz priorytet Pomoc techniczna.

Rada Ministrów RP opracowała założenia aktywnej polityki społecznej na lata 2007 – 2013. Dokument ten, przyjęty 13 września 2005 r. nosi nazwę STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013. Strategia wytycza 7 priorytetów, które zdaniem władz, szybko wdrożone i zrealizowane przyczynią się do rozwiązania trapiących Polskę problemów społecznych. Sformułowanie priorytetów poprzedzono diagnozą stanu obecnego, ze szczególnym uwzględnieniem demografii, ubóstwa, kondycji i zagrożeń współczesnej rodziny i społeczeństwa obywatelskiego. Dokument ten formułuje pożądany do osiągnięcia cel prowadzonej polityki społecznej, którym ma być zbudowanie na poziomie krajowym zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Sformułowane priorytety krajowe są następujące:

- poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
- wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
- kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym;

- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
- partnerstwo publiczno – społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych;
- integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

3. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ NA POZIOMIE REGIONALNYM

Władze województwa kujawsko – pomorskiego opracowały program wojewódzki pod nazwą „Stymulowanie Rozwoju Pomocy Społecznej w Województwie Kujawsko – Pomorskim – Perspektywa Środowiskowa i Instytucjonalna”. Wytoczono w niej misję województwa, czyli „Zintegrowane działania pomocy społecznej na rzecz mieszkańców województwa kujawsko – pomorskiego uwzględniające potencjał wszystkich lokalnych partnerów”. W celu realizacji misji określono niżej wymienione cele operacyjne:

1. Identyfikacja i badanie natężenia problemów społecznych w sferze pomocy społecznej.
2. Profilaktyka i działania na rzecz wychodzenia z kręgu pomocy społecznej.
3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej.
4. Usprawnienie systemu komunikacji i współpracy pomiędzy realizatorami pomocy społecznej.
5. Edukacja i rozwój kadry pomocy społecznej.

Władze powiatu bydgoskiego przygotowały „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2003 – 2010”.

Misją powyższego programu jest zintegrowanie działania pomocy społecznej na rzecz mieszkańców powiatu bydgoskiego uwzględniające potencjał wszystkich lokalnych partnerów.

Celem strategicznym „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych” jest umożliwienie mieszkańcom powiatu bydgoskiego aktywnego kreowania swojego życia, usamodzielnienia społecznego i zawodowego.

Główne cele strategiczne programu to:

1. wczesne oddziaływanie profilaktyczne jako metoda kształtowania postaw zapobiegających kryzysowi rodziny;
2. zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej;
3. zaspokajanie potrzeb życiowych osób starszych – podnoszenie poziomu życia;
4. edukacja społeczeństwa i popularyzacja problemów ludzi starszych;
5. pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu publicznym i społecznym;
6. stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej i zatrudnienia;

7. współdziałanie z różnymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej;
8. doskonalenie jakości świadczonych usług.

IV. RAPORT O STANIE GMINY SICIENKO

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina wiejska Sicienka położona jest w północnej części województwa kujawsko – pomorskiego w powiecie bydgoskim. Gmina sąsiaduje z miastem Bydgoszcz, gminami Białe Błota i Koronowo (w powiecie bydgoskim ziemskim) oraz gminami Mrocza i Nakło nad Notecią (w powiecie nakielskim).

Gmina zajmuje powierzchnię 179,46 km². Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

- użytki rolne – 69,6% pow. gminy;
- użytki zielone – 7,7% pow. gminy;
- lasy i grunty leśne – 19,4% pow. gminy;
- pozostałe – 3,3% pow. gminy.

Administracyjnie gmina dzieli się na 20 sołectw i 38 miejscowości.

Spis sołectw gminy Sicienka

Lp.	SOŁECTWO	Wsie wchodzące w skład sołectwa
1	Dąbrówka Nowa	Dąbrówka Nowa, Dąbrówczyn, Trzciniac
2	Gliszcz	Gliszcz
3	Kruszyn	Kruszyn, Kruszyniec
4	Łukowiec	Łukowiec
5	Mochle	Mochle, Chmielewo, Mochetek, Nowa Ruda, Piotrkówko
6	Murucin	Murucin, Słupowo
7	Nowaczkowo	Nowaczkowo
8	Osówiec	Osówiec, Osowa Góra
9	Pawówek	Pawówek
10	Samsieczno	Samsieczno, Teresin, Marynin
11	Sicienka	Sicienka, Sitno, Goncarzewy, Kasprowo
12	Strzelewo	Strzelewo, Janin, Kamieniec
13	Szczutki	Szczutki
14	Trzemiętowo	Trzemiętowo
15	Trzemiętówko	Trzemiętówko
16	Wierzchucice	Wierzchucice

17	Wierzchucinek	Wierzchucinek
18	Wojnowo	Wojnowo, Smolary
19	Zawada - Ugoda	Ugoda, Zawada
20	Zielonczyn	Zielonczyn

Wg danych gminy w 2006 r. w gminie mieszkały 8 903 osoby. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 49,6 os./km².

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wynosiła w 2006 r. ponad 35 km i obsługiwała ona 579 przyłączy. Z sieci kanalizacyjnej korzystało 2716 osoby. Gmina Sicienko obecnie podzielona jest na trzy zlewnie kanalizacyjne:

1. Zlewnia „Wojnowo” położona w centralnej części gminy obejmuje miejscowości: Wojnowo, Sicienko, Dąbrówka Nowa, Osówiec, Strzelewo i Kamieniec;
2. Zlewnia „Teresin” położona w zachodniej części gminy obejmuje tylko miejscowość Teresin;
3. Zlewnia ciężąca do sieci kanalizacyjnej m. Bydgoszcz położona w południowo-wschodniej części gminy, tj. część sołectwa Osówiec, obejmująca ulice Atolową i Dolną Waleniową, które graniczą z dzielnicą Osowa Góra w Bydgoszczy.

Obie zlewnie gminne posiadają własne oczyszczalnie ścieków:

- Zlewnia „Wojnowo” oczyszczalnię w Wojnowie i kanalizację sanitarną (grawitacyjną i tłoczną) o łącznej długości 33,86km; Oczyszczalnia w Wojnowie jest główną oczyszczalnią ścieków w gminie. Jest to oczyszczalnia typu mechaniczno-biologicznego (o przepustowości 452 m³/d) - obsługuje 2200 RLM.
- Zlewnia „Teresin” oczyszczalnię w Teresinie i kanalizację sanitarną długości 1,5 km. Oczyszczalnia w Teresinie jest oczyszczalnią biologiczną, przestarzałego typu wykorzystywaną dla zwartej zabudowy wsi (o przepustowości 100 m³/d);

W gospodarstwach nieprzyłączonych do sieci, nieczystości płynne gromadzone są w przydomowych zbiornikach zamkniętych i wywożone są do punktów zlewnych oczyszczalni, część gospodarstw korzysta z oczyszczalni przydomowych.

Gospodarka odpadami

Nieczystości stałe z obszaru gminy Sicienko usuwane są w sposób zorganizowany przez wyspecjalizowane podmioty, z którymi mieszkańcy i zarządcy posesji podpisali stosowne

umowy w tym zakresie. Odpady stałe wywożone są na komunalne składowisko w miejscowości Trzemiętówko.

Sieć wodociągowa

Prawie cały obszar gminy jest zwodociągowany. Wodociągi gminne zasilane są z 5 ujęć wody zlokalizowanych w miejscowościach Trzemiętowo, Sicienko, Kruszyn i Wojnowo. Wszystkie ujęcia współpracują ze Stacjami Uzdatniania Wody. W 2005 r. długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła 150,3 km i obsługiwała ona 1032 przyłącza. Z wodociągu korzystało 8423 mieszkańców. Roczna ilość dostarczanej wody wynosiła wówczas 264,6 dam³.

Elektroenergetyka

Sieć energetyczna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Zasilanie odbywa się z Głównych Punktów Zasilania usytuowanych na terenie Nakła nad Notecią i Bydgoszczy – Osowej Górze. Wszystkie miejscowości poprzez linie energetyczne i stacje transformatorowe zasilane są w energię elektryczną w stopniu zaspokajającym wszystkie potrzeby.

Gazownictwo

Część gminy, a dokładnie miejscowości Pawłówek, Sicienko, Kruszyn, Zielonczyn, Dąbrówka Nowa, Wojnowo, Mochle, Kruszyniec posiadają sieć gazociągową. Na obszarze, gdzie gaz przewodowy nie jest dostępny, mieszkańcy korzystają z gazu gromadzonego w butlach i zbiornikach przydomowych.

Ciepłownictwo

Na obszarach wiejskich występuje zabudowa domów jednorodzinnych wolnostojących, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla.

Drogi

Gmina posiada bardzo dogodne powiązania komunikacyjne. Przez jej obszar przebiega odcinek drogi krajowej nr 10 relacji Warszawa – Szczecin pozwalający na dogodne połączenie z Toruniem, droga krajowa nr 23 w kierunku Koszalina oraz droga wojewódzka nr 245 w kierunku Torunia. Uzupełnieniem powyższej kategorii dróg są drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Komunikacja zbiorowa

Przewozy pasażerów na terenie gminy zapewnia oddział przedsiębiorstwa PKS w Bydgoszczy oraz w Nakle nad Notecią. Ponadto przez teren gminy przebiega linia kolejowa Szczecin - Warszawa. Bocznicą w Zielonczynie pozwala na wykorzystanie transportu kolejowego do przewozu towarów masowych.

Infrastruktura komunikacji elektronicznej

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców mogą być w pełni zaspokojone. Operatorami sieci są TP S.A. i Netia. Jedynym ograniczeniem jest bariera kosztowa występująca po stronie indywidualnych odbiorców. Ponadto gmina pozostaje w zasięgu działających na polskim rynku operatorów telefonii komórkowej.

3. GOSPODARKA

Region, do którego przynależy gmina Sicienka to tereny o podstawowej funkcji rolniczej. Dlatego też dominuje gospodarka rolna. Sprzyja temu łagodny klimat dzielnicy środkowej, ukształtowanie terenu i stosunkowo dobra jakość gleb.

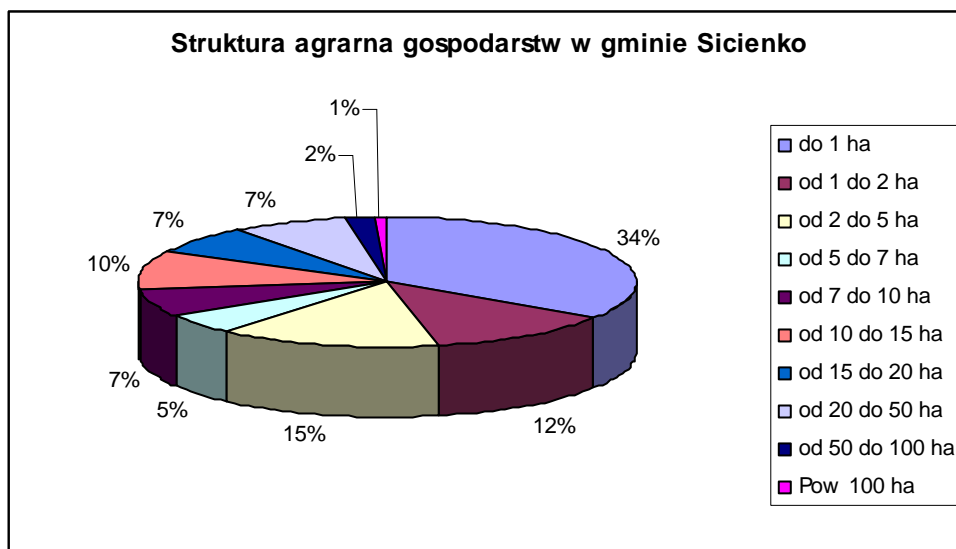
Rolnictwo

Ogólna powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi 12 503,9 ha. Na obszarze gminy dominującą formą własności jest rolnictwo indywidualne. Obszar stanowiący własność prywatną rolników zajmuje łącznie powierzchnię 7 358,3 ha. Pozostała powierzchnia użytków rolnych jest własnością osób prawnych, głównie Fundacji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Anieli hrabiny Potulickiej. Struktura agrarna gminy przedstawiona jest w poniższej tabeli.

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	935
do 1 ha	322
od 1 do 2 ha	114
od 2 do 5 ha	136
od 5 do 7 ha	46
od 7 do 10 ha	64
od 10 do 15 ha	91
od 15 do 20 ha	67

od 20 do 50 ha	70
od 50 do 100 ha	16
Pow. 100 ha	9

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Dane ze spisu powszechnego dotyczą liczby podatników rolnych, którzy płacą podatek ze względu na wielkość gruntu, a nie prowadzenie gospodarstwa. Z danych uzyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wynika, że w 2004 roku numery identyfikacyjne nadano 478 gospodarstwom rolnym, a w lipcu 2006 roku zarejestrowanych samodzielnych gospodarstw rolnych było 537. Liczba ta to ilość rolników zamieszkałych w gminie Sicienko. Należy pamiętać, że część użytków rolnych jest własnością mieszkańców innych gmin, dlatego liczba płatników podatku rolnego jest zdecydowanie wyższa. Ponadto znaczną część z zajmowanej powierzchni rolnej stanowią mieszkańcy osiedlający się na terenie gminy, którzy użytkują swoją ziemię w sposób niezwiązany bezpośrednio z produkcją rolną (ogrody, tereny rekreacyjne). Zjawisko to ma tendencję rosnącą.

Produkcja roślinna i zwierzęca.

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe oraz kukurydza. Rodzaje upraw uwarunkowane są bonitacją gleb oraz rodzajami hodowli.

Wyszczególnienie	Ogółem	
	W ha	Ilość gospodarstw
pszenica - jara	318,51	111

- ozima	1606,13	188
żyto	966,34	188
jęczmień		
- jary	1018,07	316
- ozimy	107,37	54
owies	162,58	54
pszenżyto		
- jare	103,61	41
- ozime	1317,55	306
mieszanki zbóż		
- jare	800,09	295
- ozime	44,70	21
rzepak ozimy	884,14	49
ziemniaki	202,47	375
kukurydza na zielonkę	482,73	36
kukurydza na ziarno	743,85	77
buraki cukrowe	194,72	46

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło. Wysoki odsetek gospodarstw utrzymujących oba typy produkcji wskazuje na brak specjalizacji w hodowli. Bez zwierząt gospodarskich funkcjonowało 558 gospodarstw rolnych.

Zwierzęta hodowlane	Ilość sztuk	Ilość gospodarstw
bydło	3 235	216
- w tym krowy	1 313	189
trzoda chlewna	20 106	315
- w tym lochy	2 129	
konie	168	39
owce/kozy	741	8
kury	18 936	Bd.

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Wyposażenie techniczne rolnictwa w gminie Sicienko w 2002 r. przedstawiało się następująco:

- ciągniki rolnicze – 671 szt.;
- samochody ciężarowe - 61 szt.;
- kombajny zbożowe – 107 szt.;
- kombajny ziemniaczane – 25 szt.;
- kombajny buraczane – 20 szt.

W ostatnich latach obserwowane są znaczące zmiany w parku maszynowym rolników. Programy pomocowe Wspólnoty Europejskiej, umożliwiające uzyskanie zwrotu części kosztów poniesionych na zakup maszyn i urządzeń oraz dostęp do niedrogich, używanych maszyn z UE spowodowały korzystne zmiany ilościowe i jakościowe w wyposażeniu technicznym rolnictwa.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Gmina ma charakter rolniczy, jednakże funkcjonuje również wiele podmiotów niezwiązanych z rolnictwem. Przeważają drobne zakłady wytwórcze i usługowe. Z większych podmiotów gospodarczych należy wymienić spółkę „Ziemiopłody” – prowadzącą oddziały w Wojnowie, Teresinie i Strzelewie.

Polityka władz gminy polegająca na obniżaniu podatków lokalnych, korzystne położenie komunikacyjne, przebieg linii kolejowej sprawiają, że tereny gminy są atrakcyjnym obszarem lokowania działalności gospodarczej przez potencjalnych inwestorów.

4. TURYSTYKA

Turystyce sprzyja ciekawe ukształtowanie terenu gminy. Jej północna część stanowi fragment tzw. Obszaru Chronionego Krajobrazu Rynny Jezior Byszewskich. Swym zasięgiem krajobraz ten zajmuje następujące przepływowe jeziora: Słupowskie, Wierzchucińskie Duże, Wierzchucińskie Małe wraz z terenami przyległymi do tych jezior. Obowiązują tam ograniczenia, nakazy i zakazy, które sprowadzają się do takiego gospodarowania i użytkowania wody i przyległego gruntu, który nie doprowadzi do degradacji występujących na tym terenie walorów krajobrazowych, przyrodniczych i turystycznych. Ze względu na konieczność ochrony występujących na wyżej wymienionym obszarze wód powierzchniowych leżących w obrębie zlewni rzeki Brdy na tym terenie użytkowanie gruntu i lokalizacja inwestycji nie mogą powodować pogorszenia stanu środowiska naturalnego.

W południowej części gminy przebiega żeglowny Kanał Bydgoski III klasy technicznej stanowiący element drogi wodnej Wisła-Odra połączony z żeglownym Kanałem Górnonoteckim III klasy technicznej, który stanowi północny odcinek drogi wodnej górnej Noteci. W południowej części gminy występuje również tzw. strefa krawędziowa Pradoliny Noteci z charakterystycznymi dla danego terenu wzniesieniami terenowymi, które objęte są ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Na terenie gminy w miejscowościach Słupowo, Teresin, Wierzchucinek i Wojnowo znajdują się tzw. parki podworskie pozostające pod ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

Atutem gminy są malownicze jeziora i kompleksy leśne. Grunty zadrzewione i lasy stanowią 20% powierzchni gminy tj. 3400 ha. W powiązaniu z brakiem na terenie gminy dużych zakładów przemysłowych tereny gminy Sicienko są idealnym miejscem wypoczynku dla mieszkańców pobliskiej Bydgoszczy.

Nie brak również atrakcyjnych obiektów dziedzictwa kulturowego. Dodatkowo gmina oferuje atrakcje w postaci gospodarstw agroturystycznych w miejscowościach Gliszcz i Mochle. Na uwagę zasługuje możliwość przejażdżek bryczką, organizowania ognisk, pikników i uprawiania jazdy konnej.

Na terenie gminy wyznaczono szlaki turystyczne piesze i rowerowe oraz szlak schronów.

5. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

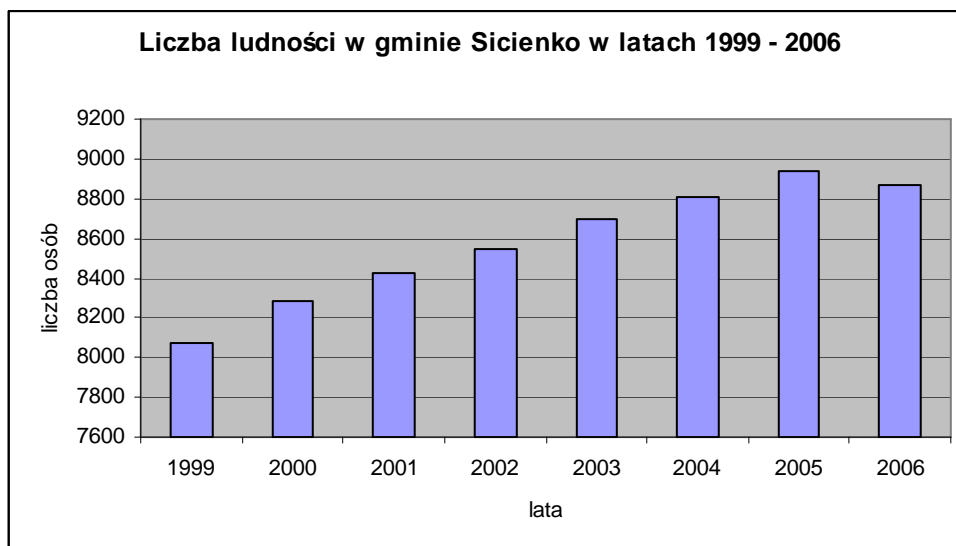
Wskaźniki demograficzne mają zasadniczy wpływ na jakość życia, szanse rozwojowe i tempo wzrostu poziomu życia w gminie. Takie parametry jak wykształcenie mieszkańców, gęstość zaludnienia, dodatni poziom przyrostu naturalnego, dodatnie saldo migracji, zachowanie równowagi pomiędzy płciami, właściwe proporcje pomiędzy grupami ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym decydują o przyszłości gminy.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji gminy w latach 1999 – 2006.

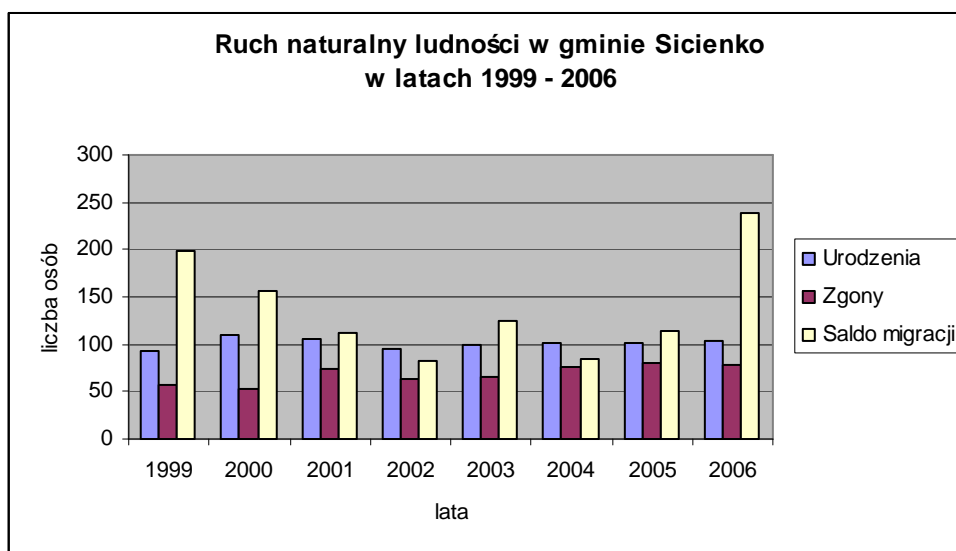
Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1999	8071	94	56	38	198
2000	8283	109	53	56	156
2001	8427	106	75	31	113
2002	8541	95	63	32	82
2003	8699	99	65	34	124
2004	8808	101	76	25	84
2005	8943	101	81	20	115
2006	8869	104	78	26	239

*Podstawa: Dane GUS (rok 2006 – Dane USC w Sicienku).

Graficzny obraz poniższych danych przedstawia się następująco:

Sytuacja demograficzna jest bardzo korzystna – liczba ludności systematycznie wzrasta. Jak będzie to widać z kolejnego wykresu jest to zasługa trwale dodatniego poziomu przyrostu naturalnego oraz dodatniego salda migracji. Położenie gminy w pobliżu miasta Bydgoszcz i polityka władz przygotowujących grunty pod budownictwo mieszkaniowe sprawia, że w szybkim tempie na terenie gminy osiedlają się mieszkańcy Bydgoszczy. Są to najczęściej ludzie dobrze wykształceni, młodzi i zamożni.

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (2002 r.)

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	540	276	264
5-9 lat	665	348	317
10-14 lat	747	395	352
15-19 lat	820	445	375
20-24 lata	696	360	336
25-29 lat	675	339	336
30-34 lata	628	302	326
35-39 lat	544	279	265
40-44 lata	648	343	305
45-49 lat	588	307	281
50-54 lata	517	253	264
55-59 lat	316	159	157
60-64 lata	269	132	137
65-69 lat	270	128	142
70-74 lata	240	104	136
75-79 lat	174	59	115
80-84 lata	79	31	48
Powyżej 85	60	22	38
Razem	8 476	4 282	4 194

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 15 a 19 rokiem życia.

Najnowsze dane dotyczące 2006 roku przedstawiają się następująco:

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-2 lata	305	160	145
3	96	53	43
4-5 lat	214	105	109
6	107	46	61
7	113	58	55
8-12 lat	605	330	275
13-15 lat	441	232	209
16-17 lat	300	156	144
18	148	83	65
19-65	2960	2960	0

19-60	2649	0	2649
Powyżej 65	325	325	0
Powyżej 60	606	0	606
Razem	8869	4508	4361

*Podstawa: Dane USC w Sicienku.

Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco:

Grupa wiekowa	Osób	%
Wiek przedprodukcyjny:	2436	28,74
- kobiety	1152	13,59
- mężczyźni	1284	15,15
Wiek produkcyjny:	5080	59,93
- kobiety	2426	28,62
- mężczyźni	2654	31,31
Wiek produkcyjny mobilny	3527	41,61
- kobiety	1724	20,34
- mężczyźni	1803	21,27
Wiek produkcyjny niemobilny:	1553	18,32
- kobiety	702	8,28
- mężczyźni	851	10,04
Wiek poprodukcyjny:	960	11,33
- kobiety	616	7,27
- mężczyźni	344	4,06
Ogółem	8476	100

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Jednakże w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym. Na uwagę zasługuje również wkraczający na rynek pracy wyż demograficzny. Spowoduje to znaczące perturbacje na rynku pracy w przyszłości.

Poziom wykształcenia ludności

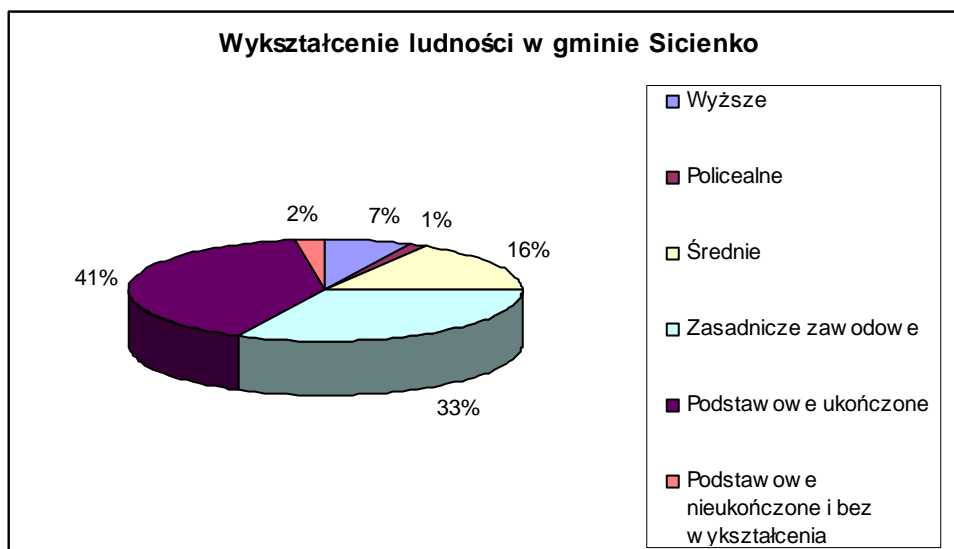
Stosunkowo korzystnie przedstawiają się natomiast wskaźniki dotyczące wykształcenia mieszkańców. Około 7% ogółu legitymuje się wykształceniem wyższym, 16% osób posiada wykształcenie średnie. Osób z wykształceniem co najwyżej podstawowym jest natomiast 43%.

Rodzaj wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wyższe	493	227	266
Policealne	100	27	73

Średnie	1 112	437	675
Zasadnicze zawodowe	2 186	1 363	823
Podstawowe ukończone	2 727	1 272	1 455
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	169	74	95

* Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Wykres graficzny powyższych danych przedstawia się następująco:

Powyższe dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. Biorąc pod uwagę ogólnokrajową tendencję do podnoszenia przez osoby z wykształceniem średnim poziomu wykształcenia należy sądzić, że obecnie liczba ludności z wykształceniem wyższym jest większa.

Poziom bezrobocie

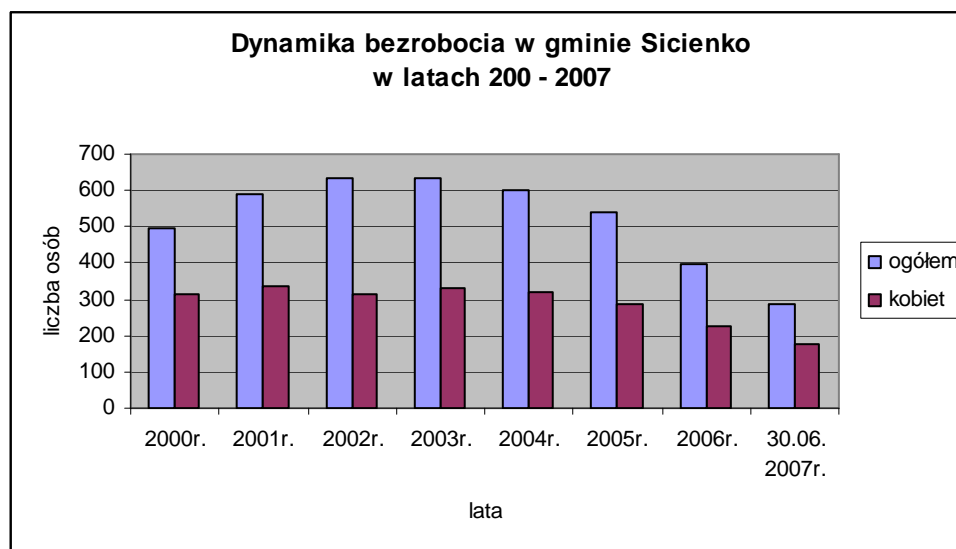
Bezrobocie do niedawna stanowiło bardzo poważny problem społeczny w gminie. Masowa migracja i poprawa na rynku pracy nieco złagodziła ten problem. Tym niemniej odczuwalny jest brak miejsc pracy bezpośrednio w gminie. Istniejące podmioty gospodarcze nie mają wystarczającego potencjału, by stworzyć miejsca pracy dla bezrobotnych mieszkańców gminy. Rolnictwo natomiast, nawet w okresach rozwojowych nie generuje przyrostu miejsc pracy, a w miarę wprowadzania coraz nowocześniejszych metod i narzędzi ujawnia ukryte bezrobocie.

Dynamika bezrobocia w gminie Sicienka

Data	Liczba bezrobotnych		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	
	ogółem	kobiet	ogółem	w tym kobiety
31.12.2000r.	494	313	93	46
31.12.2001r.	592	337	101	44
31.12.2002r.	632	313	90	32
31.12.2003r.	634	332	70	29
31.12.2004r.	599	318	70	23
31.12.2005r.	538	288	66	19
31.12.2006r.	397	224	48	24
30.06. 2007r.	286	175	46	20

*Podstawa: dane PUP w Bydgoszczy

Jak wynika z załączonego zestawienia począwszy od 2004 r. rysuje się zauważalna tendencja malejąca.

Podobnie jak na obszarze całego kraju wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że ponad 80% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Okres pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Do 1 miesiąca	27	21
1 – 3 miesięcy	45	27

3 – 6 miesięcy	48	24
6 – 12 miesięcy	41	18
12 – 24 miesięcy	29	16
Powyżej 24 miesięcy	96	69

*Podstawa: dane PUP w Bydgoszczy

Niekorzystnie również przedstawiają się dane dotyczące wykształcenia bezrobotnych.

Rodzaj wykształcenia	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
Wyższe	12	9
Policealne i średnie zawodowe	46	34
Średnie ogólnokształcące	11	10
Zasadnicze zawodowe	112	69
Gimnazjalne i poniżej	105	53

*Podstawa: dane PUP w Bydgoszczy

Bezrobocie w równym stopniu dotyka niemalże wszystkie grupy wiekowe. Jedynie wśród osób powyżej 55 roku życia liczba osób bez pracy jest zdecydowanie niższa. Wiąże się to jednak z niższą aktywnością zawodową tej grupy wiekowej (wcześniejsze emerytury, przywileje emerytalne itp.).

Wiek bezrobotnych	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet
18 – 24	65	43
25 – 34	81	55
35 – 44	58	38
45 – 54	60	31
55 - 59	18	8
60 - 64	4	Nie dotyczy

*Podstawa: dane PUP w Bydgoszczy

Stopa bezrobocia w powiecie bydgoskim w maju 2007 r. wynosiła 13,7%. Dla porównania należy dodać, że wskaźnik ten w stosunku do kraju wynosił 13%, a dla województwa kujawsko – pomorskiego 16,9%. Jednakże dla porównania należy odnotować, że stopa bezrobocia np. w sąsiednim powiecie nakielskim wynosiła aż 24%.

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy. W Sicieniu natomiast mieści się Klub Pracy.

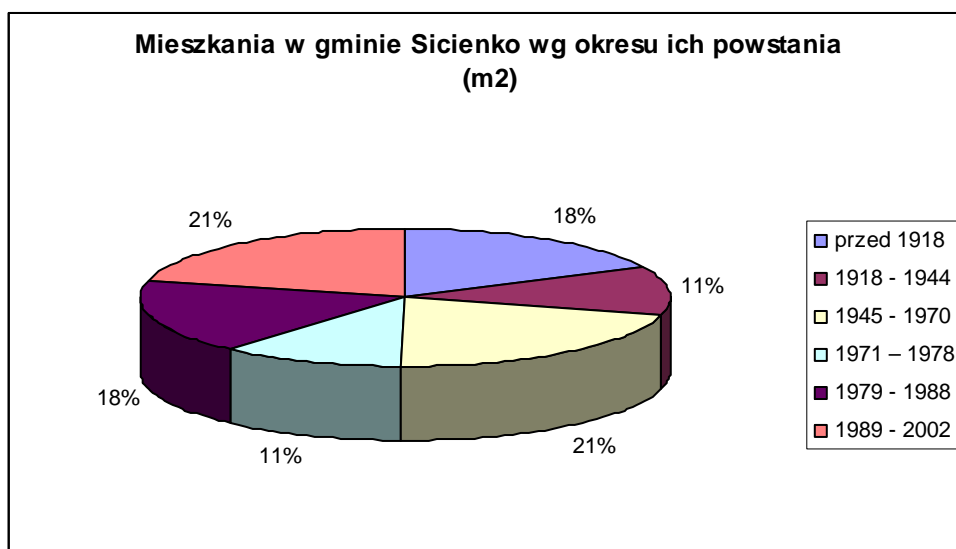
Stan infrastruktury mieszkaniowej

W gminie Sicienko, wg danych GUS w 2002 r. istniało ogółem 2259 mieszkań o łącznej powierzchni 165 601 m², z czego 2226 (o pow. 163 499 m²) było stale zamieszkanym.

Okres budowy	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa (m ²)
przed 1918	446	29 412
1918 - 1944	269	18 611
1945 - 1970	501	34 938
1971 – 1978	274	18 179
1979 - 1988	347	28 992
1989 - 2002	413	34860

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Jak widać z załączonego zestawienia najwięcej (21%) stanowi powierzchnia mieszkalna wybudowana pomiędzy 1945 i 1970 rokiem oraz w latach 1989 – 2002.

Na obszarze wiejskim dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne w typie budowy zagrodowej. Poszczególne miejscowości połączone są siecią dróg gminnych. Sytuacja mieszkaniowa ludności jest zadowalająca, zarówno jeśli chodzi o liczbę izb w przeliczeniu na 1 mieszkańca, jak i przypadającą na osobę powierzchnię użytkową.

W ostatnich latach daje się zauważyć intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego, które zaspokaja potrzeby mieszkańców Bydgoszczy. Nastąpił skokowy wzrost budowanych mieszkań, zarówno jednorodzinnych, jak i oddawanych przez deweloperów i spółdzielnie mieszkaniowe.

Mieszkania wg ilości izb i powierzchni ogółem:

Liczba izb w mieszkaniu	Liczba mieszkań
1 izba	32
2 izby	234
3 izby	883
4 izby	638
5 i więcej izb	437

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Mieszkania wg powierzchni

Powierzchnia mieszkania [m²]	Liczba mieszkań
do 30	69
30 – 39	187
40 – 49	335
50 – 59	410
60 - 79	549
80 – 99	260
100 – 119	172
120 i więcej	242

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Mieszkania wg powierzchni przypadającej na 1 osobę

Mieszkania wg powierzchni przypadającej na 1 osobę	Liczba mieszkań
Do 7 m ²	54
7 – 9,9 m ²	176
10 – 14,9 m ²	512
15 – 19,9 m ²	447
20 – 29,9 m ²	495
Pow. 30 m ²	540

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Systematycznej poprawie z roku na rok ulega stan wyposażenia mieszkań w podstawową infrastrukturę techniczną. Dotyczy to zarówno starań władz gminnych (budowa wodociągów i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej), jak i dążenia właścicieli mieszkań do podnoszenia ich standardu.

Mieszkania wg wyposażenia:

Wyposażenie mieszkania	Liczba mieszkań
mieszkania ogółem	2226
wodociąg z sieci	2079
wodociąg lokalny	93
wodociąg razem	2172
bez wodociągu	54
ustęp splukiwany	1953
łazienka	1942
ciepła woda	1634
CO zbiorowe	502
CO indywidualne	1198
piece	513
gaz z sieci	380
gaz z butli	1472

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Szkolnictwo

Na system oświatowy prowadzony przez gminę Sicienko składają się niżej wymienione placówki:

Nazwa placówki	Liczba uczniów
Zespół Szkół w Sicienku	359
W tym:	
Szkoła podstawowa	138
Gimnazjum	221
Zespół Szkół w Wojnowie	338
W tym:	
Szkoła podstawowa	152
Gimnazjum	186
Szkoła Podstawowa w Kruszynie	132
Szkoła Podstawowa w Trzęmiętowie	141
Szkoła Podstawowa w Samsiecznie	88
Szkoła Podstawowa w Strzelewie	84
Razem	1142
W tym:	
Szkoły podstawowe	735
Gimnazja	407

*Podstawa: Dane Urzędu Gminy Sicienko

Naukę ponadgimnazjalną młodzież z terenu gminy kontynuuje najczęściej w pobliskiej Bydgoszczy i Nakle.

Z ośrodków akademickich najczęściej wybierane są Bydgoszcz, Toruń i Poznań .

Kultura

Na terenie gminy Sicienko działalność kulturalną prowadzi Gminny Ośrodek Kultury w Sicienku, który jest organizatorem wielu imprez: konkursów, pokazów, festynów. Oferta kulturalna Ośrodka skierowana jest zarówno do dorosłych mieszkańców, jak i najmłodszych. Ponadto z uwagi na bliskość miasta Bydgoszczy mieszkańcy gminy mają możliwość uczestniczenia w życiu kulturalnym tego miasta.

Na infrastrukturę kulturalną gminy składają się ponadto:

- Wiejski Dom Kultury w Strzelewie;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Sicienku z filią w Kruszynie;
- Wiejski Dom Kultury w Kruszynie;
- Klub Wiejski w Murucinie;
- Dom Rolnika w Mochlu;
- Świetlice wiejskie w miejscowościach: Dąbrówka Nowa, Gliszcz, Łukowiec, Nowaczkowo, Pawówek, Teresin, Trzemiętówko, Wierzchucinek, Zawada, Zielonczyn, Trzemiętowo.

Na terenie gminy funkcjonuje również Galeria ITK organizująca wystawy malarstwa i współpracująca z Galerią w Bydgoszczy.

Sport

W gminie Sicienko działa klub sportowy GRYF. W klubie tym działa sekcja piłkarska seniorów, juniorów i młodzików. Ponadto działalność sportową prowadzą Uczniowskie Kluby Sportowe: UKS „Gryf” (sekcja zapasów), UKS „Spartakus” (sekcja unihokeja) i UKS „Kruszyn” (sekcja piłki nożnej).

Ochrona zdrowia

Zadania związane z ochroną zdrowia realizowane są na terenie gminy przez spółkę jawną „PORAD-MED”, która posiada przychodnie w Sicienku, Kruszynie i Mochlu. Usługi lecznictwa zamkniętego i porady specjalistów dostępne są w pobliskiej Bydgoszczy.

Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze Posterunku Policji w Sicienku. Wskaźniki dotyczące przestępczości na terenie gminy nie odbiegają od notowanych w sąsiednich gminach i są niższe od średniej krajowej. Najczęstsze czyny

zabronione to kradzieże, kradzieże z włamaniem i drobne rozboje. Odnotowywane są również przestępstwa związane z prowadzeniem pojazdów mechanicznych.

Statystyki dotyczące przestępczości przedstawiają się następująco:

Kategoria czynu zabronionego	Przestępstwa stwierdzone		
	2004	2005	2006
Ogółem	304	305	373
przestępstwa kryminalne	235	227	212
przestępstwa gospodarcze	10	5	31
uszczerbek na zdrowiu	1	7	9
Bójka lub pobicie	-	-	-
Rozboje i wymuszenia	-	-	-
Kradzież z włamaniem	204	193	191
Kradzież cudzej rzeczy	-	-	-
narkomania	-	-	-
Rok	2004	2005	2006

* Dane Komendy Powiatowej Policji w Bydgoszczy

Sprawcami przestępstw i wykroczeń są najczęściej dorośli, choć stwierdzone są również przypadki nieletnich. Szczegółowe dane (za rok 2006) przedstawiają się następująco:

Liczba pełnoletnich sprawców – 180;

Liczba nieletnich sprawców – 16,

w tym:

- 2 osoby w grupie wiekowej do 13 lat;
- 4 osób w grupie wiekowej 13-16 lat.

Przestępczość dotycząca poszczególnych obszarów polityki społecznej przedstawia się następująco:

Lata	Liczba przestępstw w poszczególnych obszarach		
	Alkoholizm	Narkomania	Przemoc w rodzinie
2004	62	0	12
2005	60	1	7
2006	101	13	10

* Dane Komendy Powiatowej Policji w Bydgoszczy

Skalę interwencji domowych podejmowanych przez policjantów obrazuje liczba spisywanych przez policjantów „niebieskich kart”.

Lata	Liczba spisanych „niebieskich kart”
2003	-
2004	20
2005	29
2006	27

* Dane Komendy Powiatowej Policji w Bydgoszczy

Pomoc społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w gminie Sicienko realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Formy pomocy są wielorakie, ale do najczęstszych należą różnego rodzaju zasiłki pieniężne i usługi opiekuńcze. Adresatami pomocy są rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte długotrwałym bezrobociem. Beneficjentami pomocy społecznej są również osoby przewlekle chore, niedostosowane społecznie oraz ludzie starzy i samotni. Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy (wymiana informacji, skierowania do komisji lekarskich) oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu (szkolenia).

Poniżej przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w gminie Sicienko.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w tych rodzinach			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Ubóstwo	309	310	327	318	1282	1274	1300	1250
Sieroctwo	2	1	1	2	11	9	9	10
Bezdomność	1	3	7	5	1	3	9	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	106	115	0	0	590	609
Bezrobocie	224	235	246	226	929	997	989	897
Niepełnosprawność	147	172	169	166	599	684	655	621
Długotrwała choroba	80	88	106	110	330	349	407	418

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	95	88	50	43	515	472	274	242
w tym: - rodziny niepełne	51	45	26	17	189	169	109	66
- rodziny wielodzietne	50	50	26	28	359	340	177	186
Alkoholizm	26	33	35	42	139	158	171	182
Narkomania	2	3	3	3	10	15	15	15
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	9	8	10	11	42	42	47	36
Przemoc w rodzinie	0	3	5	7	0	10	25	38
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	1	4	4	0	2	16	19
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	53	54	0	0	231	238	0	0

*Podstawa: Dane GOPS w Sicienku

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2006 r.)

Zadania	Plan	Wykonanie	%
Zadania zlecone gminie - razem	2.550.721	2.536.620	99,4
w tym:			
Zadania pomocy społecznej (zasiłki stałe, specjalistyczne usługi opiekuńcze)	232.957	231.662	98,2
Zasiłki rodzinne i świadczenia opiekuńcze	2.309.147	2.296.341	
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	8.617	8.617	100
Zadania własne gminy:	911.474	896.220	98,3
w tym			
- zasiłki celowe i w naturze	95.650	94.719	99,1
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	86.601	86.601	100
- dotacja na dożywianie osób dorosłych	165.399	165.399	100

*Podstawa: Dane GOPS w Sicienku

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość osób 2006 rok	Ilość świadczeń 2006 rok
Zasiłki stałe	80.997	36	307
Zasiłki rodzinne	1.718.418	7245	24288
Świadczenia opiekuńcze	454.629	2451	2538
Zasiłki okresowe	133.957	204	854
Składki na ubezpiecz. emerytalne i rentowe	34.984	25	261
Ogółem	2.422.985	9961	28.248

*Podstawa: Dane GOPS w Sicienku

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku

Celem działalności GOPS jest:

1. zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
2. doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz doprowadzenie do integracji osób i rodzin ze środowiskiem,
3. umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku zlokalizowany jest w budynku urzędu gminy. Placówka zatrudnia następujące osoby:

- Kierownik - wykształcenie wyższe - pedagogika społeczna, studia podyplomowe - organizacja i zarządzanie pomocą społeczną,
- Pracownicy socjalni - 4 osoby:
 - dwóch specjalistów pracy socjalnej - wykształcenie wyższe (resocjalizacja, pedagogika społeczna),
 - specjalista pracy socjalnej - policealna szkoła pracowników służb społecznych i specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny,
 - starszy pracownik socjalny - policealna szkoła pracowników służb społecznych,
- Główna księgową - policealne studium ekonomiczne - 1/2 etatu,
- Referent ds. księgowości - policealne studium ekonomiczne - 1/2 etatu.

Ponadto w ośrodku zatrudnionych jest 6 opiekunek domowych świadczących usługi opiekuńcze w 9 środowiskach. Usługi te skierowane są do osób starszych, niepełnosprawnych i nieporadnych życiowo.

Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej w Sicienku

Na terenie gminy działa punkt wsparcia dla osób potrzebujących pomocy (trudne sytuacje życiowe, żałoba, kryzys, przemoc w rodzinie, uzależnienia). Punkt mieści się w pomieszczeniach urzędu gminy i oferuje pomoc niżej wymienionych specjalistów:

- Psycholog - 2g/tygodniowo;
- Specjalista ds. przemocy - 2g/tygodniowo.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, świadczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone są przez:

- Lekarza psychiatrę - 3 g/tygodniowo;
- Psychologa - 3g/tygodniowo;
- Pedagoga/terapeutę – 2g/tygodniowo.

Mieszkańcy gminy znajdujący się w trudnej sytuacji finansowej mogą korzystać z porad radcy prawnego Urzędu Gminy w Sicienku.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działalność Komisji ukierunkowana jest na rozwiązywanie problemów alkoholowych i profilaktykę uzależnień. Corocznie przyjmowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Sicienka. Jak wynika z danych gminy problem alkoholowy na jej terenie istnieje i dotyka sporą część populacji. Ponadto, jak wynika z danych GOPS, problem ten ulega zaostrzeniu. O ile w roku 2005 rodzin dotkniętych alkoholizmem było 35 (w których żyło 171 osób), to na dzień 30.11.2006 rodzin takich było już 43 (187 osób). Do Izby Wyrzeźwień w Bydgoszczy w roku 2006 dowieziono natomiast ok. 30 mieszkańców gminy. Dane dotyczące czynów zabronionych popełnianych pod wpływem alkoholu przedstawiały się następująco:

Rodzaj zdarzeń	I-X 2005	I-XI 2006
Przestępstwa		
Nietrzeźwi kierujący	44	91
Kradzież z włamaniem	4	1
Znęcanie się nad rodziną	4	8
Pobicie/obrażenia ciała	-	1
Groźby	9	2
Inne	2	1
Wykroczenia		
Nietrzeźwi kierujący	3	1

z ustawy o wychowaniu w trzeźwości	11	14
Interwencje domowe	64	28

*Podstawa: Dane UG w Sicienku

O skali spożycia alkoholu i problemów z tym związanych świadczą statystyki Izby Wyrzeźwień w Bydgoszczy.

Lata	Liczba osób		
	ogółem	w tym	
		kobiety	nieletni
2001	14	-	-
2002	21	2	-
2003	13	-	1
2004	20	1	1
2005	13	1	-
2006	30	2	-

* Dane Izby Wyrzeźwień w Bydgoszczy

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2007 formułuje niżej wymienione cele:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Realizacja powyższych działań będzie odbywała się poprzez:

- udzielanie dalszej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom,
- udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej zgodnie z ustawą z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493),
- objęcie pomocą profilaktyczną dzieci i młodzieży poprzez utworzenie większej ilości dziecięcych i młodzieżowych grup socjoterapeutycznych,
- realizację profesjonalnych programów profilaktycznych kierowanych do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Sicienka.

Działalność Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w Sicienku

Na terenie gminy działa także placówka wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin, osób doświadczających przemocy. Punkt mieści się w pomieszczeniach urzędu gminy i oferuje pomoc niżej wymienionych specjalistów:

- Instruktora terapii uzależnienia od alkoholu - 2g/tygodniowo;
- Specjalisty ds. narkomanii - 4g/miesięcznie;
- Specjalisty ds. przemocy - 2g/tygodniowo.

V. ANALIZA SWOT

1. UWAGI OGÓLNE

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne oraz sposoby dochodzenia do konstruktywnych wniosków. Z uwagi na wagę zagadnienia należy przy tym korzystać ze sprawdzonych metod. Planowanie strategiczne powinno zostać podporządkowane następującym regułom:

- nazwanie, określenie, zdefiniowanie problemu (to, jak zdefiniujemy problem w dużym stopniu określa, które cele i metody powinny być zastosowane, aby ocenić przydatność alternatywnych rozwiązań. Ma to bezpośredni wpływ na wybór konkurencyjnych opcji);
- przyjęcie kryteriów ewaluacyjnych (pod jakimi względami będziemy porównywali ze sobą i oceniali sposoby rozwiązania);
- określenie konkurencyjnych sposobów postępowania (zakładamy, że zawsze da się wyróżnić kilka sposobów rozwiązania problemu, należy je też opisać ze szczegółami);
- prezentacja alternatyw i ich selekcja (w tym kroku następuje ocena alternatyw według ustalonych kryteriów ewaluacyjnych i wybór jednej z nich);
- bieżące monitorowanie i ewaluacja wyników wybranej do realizacji polityki (po wyborze sposobu rozwiązania konieczną jest stała ocena czy przyjęte rozwiązanie wpływa w zamierzony sposób na rzeczywistość społeczną).

W praktyce najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ta pozwala na ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na rozwój badanej organizacji.

Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem dodatniego i ujemnego wpływu na badaną organizację.

W formie graficznej analizę SWOT można przedstawić następująco:

		Uwarunkowania	
		wewnętrzne	zewnętrzne
Wywierany wpływ	pozytywny	Silne strony	Szanse
	negatywny	Słabe strony	Zagrożenia

W prezentowanej tabeli poszczególne określenia oznaczają:

Silne strony – to pozytywne zjawiska wynikające z samej organizacji (np. wysoki poziom wiedzy kadry, znajomość lokalnych uwarunkowań itp.)

Słabe strony – to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans i możliwości rozwojowych organizacji, na które ma ona wpływ (np. słaba komunikacja wewnętrzna, brak koordynacji działań. itp.)

Szanse – to pozytywne zjawiska, które stwarzają możliwości rozwojowe niezależne od działań organizacji (np. położenie geograficzne)

Zagrożenia – to negatywne zjawiska wpływające z otoczenia organizacji, niezależne od jej działań (np. niedoskonałość rozwiązań prawnych, konkurencyjność sąsiednich podmiotów, pogarszanie wskaźników makroekonomicznych itp.)

Dla potrzeb niniejszego dokumentu zastosowano tabelaryczne ujęcie analizy SWOT. Wybór poszczególnych dziedzin do tabel analizy SWOT warunkowany jest tematem opracowania i wiąże się z tymi sferami funkcjonowania gminy, które w sposób pośredni lub bezpośredni wpływają na politykę społeczną.

2. TABELE ANALIZY SWOT

Tabela nr 1 - GOSPODARKA GMINY SICIENKO	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Bliska odległość Bydgoszczy.</p> <p>Duża dostępność wodociągu umożliwiająca prowadzenie nowoczesnej produkcji rolnej oraz lokowanie działalności gospodarczej na terenie gminy.</p> <p>Istnienie nadwyżki siły roboczej, możliwej do wykorzystania przez ewentualnie powstające przedsiębiorstwa.</p> <p>Możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>Występowanie jezior i kompleksów leśnych o dużych walorach rekreacyjnych i turystycznych.</p>	<p>Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej wynikające z rolniczego charakteru gminy.</p> <p>Nieuporządkowana gospodarka ściekowa na terenie gminy.</p> <p>Brak znaczącego popytu wewnętrznego wynikający ze stosunkowo niskich dochodów mieszkańców gminy.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Modernizacja gminy będąca skutkiem wykorzystania funduszy pomocowych Unii Europejskiej.</p> <p>Aktywna polityka władz samorządowych nastawiona na pozyskanie inwestorów zewnętrznych oraz rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>Wspieranie działań lokalnych poprzez wyspecjalizowane instytucje działające na szczeblu ogólnokrajowym.</p>	<p>Niewłaściwa polityka państwa oraz wspieranie koncepcji centralistycznych będących zagrożeniem samorządności w Polsce.</p> <p>Pogarszanie się opłacalności produkcji rolnej.</p> <p>Brak inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych.</p> <p>Działania konkurencyjne innych gmin starających się przyciągnąć inwestorów, turystów oraz fundusze pomocowe.</p> <p>Trudności w zgromadzeniu środków na wkład własny konieczny do ubiegania się o fundusze w ramach programów operacyjnych współfinansowanych przez UE.</p>

Tabela nr 2 – MIESZKAŃCY GMINY SICIENKO

Mocne strony	Słabe strony
<p>Korzystne proporcje grup ludności w wieku produkcyjnym do grupy osób w wieku poprodukcyjnym.</p> <p>Kształtująca się klasa średnia.</p> <p>Dodatni przyrost naturalny na terenie gminy.</p> <p>Aspiracje mieszkańców dotyczące uzupełniania wykształcenia, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zdobywania przez młodzież wykształcenia na poziomie co najmniej średnim.</p> <p>Aktywnie działanie grupy lokalnych liderów, animatorów życia społecznego na terenie gminy.</p>	<p>Brak uczestnictwa dużych grup ludności w życiu gminy oraz brak więzi na poziomie wspólnoty samorządowej.</p> <p>Trudna sytuacja ekonomiczna dużych grup ludności spowodowana bezrobociem oraz niską opłacalnością produkcji rolnej.</p> <p>Bariery architektoniczne utrudniające korzystanie z dóbr i usług ludziom niepełnosprawnym.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie potencjału osób dotąd nieuczestniczących w życiu społecznym gminy.</p> <p>Zwiększanie się oferty edukacyjnej, jej coraz większa dostępność oraz relatywne obniżenie kosztów ponoszonych przez uczących się.</p> <p>Pozytywne skutki ożywienia gospodarczego i rozwoju kraju.</p> <p>Pozytywne tendencje demograficzne (wzrost liczby urodzeń) wynikające z przyjętych rozwiązań systemowych („becikowe”).</p> <p>Prorodzinna polityka państwa.</p>	<p>Starzenie się społeczeństwa.</p> <p>Zatrzymanie pozytywnych tendencji rozwojowych w skali ogólnokrajowej.</p> <p>Migracja najlepiej wykształconych młodych mieszkańców do ośrodków miejskich.</p> <p>Uwarunkowana względami ekonomicznymi emigracja osób o deficytowych i poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach za granicę.</p>

Tabela nr 3 – BEZROBOCIE I RYNEK PRACY NA TERENIE GMINY SICIENKO

Mocne strony	Słabe strony
<p>Przyrost liczby przedsiębiorstw i wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy.</p> <p>Oddziaływanie Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy.</p> <p>Gotowość podejmowania przez młodych ludzi nowych wyzwań i elastyczne reagowanie na potrzeby rynku pracy.</p>	<p>Duże bezrobocie na terenie gminy i występowanie ukrytego, nie rejestrowanego bezrobocia.</p> <p>Trudna sytuacja dużej rzeszy bezrobotnych, którym nie przysługuje już zasiłek.</p> <p>Niewielki potencjał wzrostowy lokalnych przedsiębiorstw.</p> <p>Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Występowanie dużej grupy osób o kwalifikacjach, na które brak jest zapotrzebowania ze strony rynku pracy.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Istnienie programów i funduszy na poziomie powiatowym i wojewódzkim, których celem jest ograniczanie bezrobocia i jego skutków.</p> <p>Przekwalifikowanie bezrobotnych.</p> <p>Pozytywne skutki wzrostu gospodarczego przekładające się na przyrost miejsc pracy.</p>	<p>Brak miejsc pracy dla młodzieży, duży odsetek osób bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia.</p> <p>Niewielka efektywność podejmowanych działań w obszarze aktywizacji bezrobotnych i środków mających poprawiać ich konkurencyjność na rynku pracy.</p>

Tabela nr 4 – STAN OŚWIATY, KULTURY I TURYSTYKI NA TERENIE GMINY SICIENKO

Mocne strony	Słabe strony
<p>Wykształcona, zaangażowana i doświadczona kadra nauczycielska w szkołach gminy.</p> <p>Brak przemysłu, czyste środowisko naturalne, występowanie jezior i kompleksów leśnych.</p> <p>Stojąca na wysokim poziomie promocja gminy i jej walorów turystycznych.</p> <p>Występowanie zabytków oraz obszarów prawnie chronionych mogących przyciągać turystów na tereny gminy.</p> <p>Położenie gminy w pobliżu Bydgoszczy.</p>	<p>Istnienie dużej grupy ludzi młodych, absolwentów, którzy uzyskali wykształcenie nieodpowiednie do zapotrzebowania ze strony przedsiębiorców.</p> <p>Braki w szeroko pojętej infrastrukturze w postaci pól biwakowych, kempingów, ścieżek rowerowych.</p> <p>Niewystarczające środki na utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego w niepogorszonym stanie.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie szans wynikających z funduszy stypendialnych.</p> <p>Wprowadzenie multimediiów do procesów dydaktycznych w szkołach oraz w kształceniu dorosłych.</p> <p>Wykorzystanie środków pochodzących z europejskich funduszy pomocowych.</p> <p>Działalność lokalnych stowarzyszeń nastawionych na kultywowanie tradycji i obyczajów.</p>	<p>Brak aspiracji edukacyjnych wśród rodzin zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>Niewystarczające fundusze na oświatę przekazywane z budżetu centralnego.</p> <p>Brak środków na animowanie życia kulturalnego na terenie gminy i wspieranie lokalnych inicjatyw w tym zakresie.</p> <p>Apatia i bierność części ludności i jej brak zainteresowania dla życia i spraw gminy.</p>

Tabela nr 5 – UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI (W TYM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO), ADMINISTRACJA	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Działalność władz gminy ukierunkowana na rozwój i wzrost poziomu życia obywateli.</p> <p>Działalność władz gminy, funkcjonariuszy policji, straży pożarnej i ich współpraca ze społecznością lokalną.</p> <p>Niższe od średnich wskaźniki przestępczości.</p> <p>Prężne i skuteczne działanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku.</p>	<p>Niedostateczne wyposażenie służb w środki techniczne, środki łączności i pojazdy służbowe.</p> <p>Duża grupa osób – beneficjentów pomocy społecznej.</p> <p>Bierność i apatia dużej części osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nasilanie się postaw roszczeniowych.</p> <p>Odtwarzanie się struktury społecznej w części dotyczącej rodzin patologicznych – dziedziczenie patologii.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie szans wynikających z funduszy pomocowych oraz programów krajowych.</p> <p>Przekazywanie wyższych dotacji centralnych na utrzymanie bezpieczeństwa i politykę społeczną w sytuacji wzrostu gospodarczego.</p> <p>Wzmocnienie kadrowe i techniczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku.</p>	<p>Wzrost przestępczości i uzależnień, zwłaszcza wśród nieletnich.</p> <p>Coraz większy zakres występowania niekorzystnych zjawisk społecznych.</p> <p>Niekorzystne oddziaływanie rodzin patologicznych, dziedziczenie ubóstwa, patologii, dysfunkcji.</p> <p>Brak spójnej i całościowej polityki państwa w zakresie pomocy społecznej.</p>

VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT

Dokonana w oparciu o Raport o Stanie Gminy analiza SWOT wskazuje, które obszary szeroko rozumianej polityki społecznej wymagają długofalowych, perspektywicznych i przemyślanych działań. Jak wykazano powyżej podstawowymi problemami społecznymi wymagającymi rozwiązania są ubóstwo i bezrobocie. Skalę tych zagadnień obrazują oficjalne statystyki. Jednakże urzędowym danym wymyka się cała sfera takich problemów społecznych jak alkoholizm czy przemoc w rodzinie. Ponadto w danych tych nie ma informacji na temat ograniczonego dostępu do dóbr społecznych osób przewlekle chorych, starych i niepełnosprawnych. Dlatego też w opracowywanych celach podstawowych ujęto również te niekorzystne zjawiska.

1. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY SICIENKO

Istotą problemów społecznych jest to, że podlegają one wielorakim i złożonym powiązaniom pomiędzy sobą. Zaistnienie jednego z nich może wywołać w przyszłości kolejne, powodując w dodatku efekt tzw. sprzężenia zwrotnego dodatniego. I tak np. problem **bezrobocia** w krótkim okresie czasu może prowadzić do wystąpienia zjawiska **ubóstwa**. Ten z kolei w powiązaniu z wyżej wspomnianym bezrobociem rodzi poczucie frustracji i braku perspektyw. Taki stan rzeczy sprzyja wystąpieniu zjawiska **alkoholizmu**, który jeszcze bardziej pogłębia ubóstwo i utrudnia znalezienie pracy. Alkoholizm może również prowadzić do **przemocy w rodzinie**. Spatologizowana rodzina nie jest w stanie przekazać pozytywnych wzorców, co w konsekwencji prowadzi do pojawienia się następnych pokoleń, podatnych na patologie.

Jak wykazano powyżej, najważniejsza w polityce społecznej powinna być profilaktyka zagrożeń, ponieważ siły i środki na nią skierowane procentują pozytywnymi efektami w przyszłości. Z dokonanej analizy wynika również, że problemy społeczne i obszary działań powiązane są ze sobą wieloma zależnościami i przenikają się nawzajem. Dlatego wskazano następujące grupy osób i obszary interwencji:

- rodziny dotknięte ubóstwem z powodu bezrobocia oraz rodziny wielodzietne i niepełne,
- środowiska osób niepełnosprawnych,
- osoby starsze,
- dzieci i młodzież szkolna z rodzin ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią

VII. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO

Podjęmowane działania nie mogą pozostawać w oderwaniu od ustawowych obowiązków wspólnoty samorządowej.

Podstawowe działania wspólnoty samorządowej w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej uregulowano w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zadania gminy obejmują między innymi zagadnienia:

- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Ponadto gminy obowiązane są realizowane zadania wynikające z niżej wymienionych ustaw:

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 228, poz. 2255 z późn. zm.) regulująca nowy system pozaubezpieczeniowych świadczeń społecznych, finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej. Zamiast tak jak dotychczas szeregu różnych, niezależnych od siebie świadczeń ustawa ta wprowadza tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastępują obecne zasiłki i świadczenia (np. zasiłek wychowawczy, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, jednorazowy zasiłek macierzyński z pomocy społecznej, gwarantowany zasiłek okresowy).

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.). Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów

oraz uchodźców. Drugą formą pomocy przewidzianą w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób, które uległy wykluczeniu społecznemu.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.). Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz. U. Nr 96 poz. 873 z późn. zm.). Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest aktem prawnym wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to: prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego), uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego), nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.). Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane przez instytucje rynku pracy działające w celu: pełnego i produktywnego zatrudnienia; rozwoju zasobów ludzkich; osiągnięcia wysokiej jakości pracy; wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135). Ustawa określa: warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.). Nakłada na organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Ponadto, na mocy tej ustawy jednostki samorządu terytorialnego popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.

Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732) stanowi, że przyznawanie i wypłata zaliczek alimentacyjnych jest zadaniem administracji rządowej zleconym gminie.

Uszczegółowieniem zadań jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wynikające z niej obowiązki gmin przedstawiono w poniższej tabeli.

Zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

własne	zlecone
1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;	1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;	2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;	3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;	4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywnościową lub ekologiczną;
5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;	5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;	6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia
7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;	
8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;	
9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie	

- niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
 - 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
 - 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
 - 14) dożywianie dzieci;
 - 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
 - 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
 - 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
 - 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należą również:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ

1. PLANOWANIE STRATEGICZNE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE SICIENKO – PRZYJĘTE ZASADY

W opracowanej strategii przyjęto kilka założeń, wynikających z zasad planowania strategicznego, materii polityki społecznej, a także posiadanej przez władze gminy praktyki. Jasne określenie zasad pozwoliło z jednej strony na koncentrowanie się na najważniejszych dla gminy kwestiach, z drugiej zaś strony stwarza szansę do zachowania spójności i komplementarności podejmowanych działań. Te zasady to:

- zasada pomocniczości – podejmowane będą działania aktywizujące i pobudzające do działania osoby bezpośrednio dotknięte konkretnymi problemami społecznymi, dopiero potem bezpośrednie działania ratunkowe władz samorządowych;
- zasada efektów odłożonych w czasie – pewne działania, choć może nie tak spektakularne i nie przynoszące bezpośrednich efektów będą procentować w przyszłości;
- zasada promieniowania efektów – przy wyborze konkretnych działań podejmowano takie, które poprzez łańcuch przyczynowo – skutkowy będą odnosiły pozytywne skutki również w innych obszarach;
- zasada akceptacji społecznej – podejmowane działania, choć słuszne aksjologicznie muszą być społecznie akceptowane (wyjaśnienie działań, jawność poczynań, zaangażowanie jak największej liczby wolontariuszy itp.);
- zasada kontroli społecznej – wdrażany program będzie na bieżąco raportowany oraz wykazywane będą jego pozytywne skutki tak, by społeczność lokalna mogła oceniać jego poprawność i przydatność;
- zasada zaangażowania społecznego – do pracy nad poszczególnymi działaniami zapraszane będą szerokie kręgi społeczne (organizacje pozarządowe, rodzice, grupy wsparcia, wolontariusze);
- zasada kompleksowości i sprzężenia zwrotnego – działania planowano w taki sposób, by zmiany dokonane w jednym obszarze życia powodowały pozytywne skutki w dziedzinach pokrewnych;
- zasada pozornego altruizmu – wdrażanie strategii poprzedzone będzie akcją informacyjną, mającą wykazać, że działania, choć skierowane głównie do osób wykluczonych lub zagrożonych takim wykluczeniem, służą całej społeczności lokalnej.

2. MISJA, OBSZARY INTERWENCJI, CELE PODSTAWOWE, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I SPODZIEWANE EFEKTY

Ustawa o samorządzie gminnym definiuje gminę jako wspólnotą samorządową zorientowaną na zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców. Dlatego też władze gminy we wszystkich swych działaniach muszą dążyć do jak najlepszego i najpełniejszego zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności. Zgodnie z kanonami nowocześnie rozumianej polityki społecznej polegać ma to nie tylko na dystrybucji dóbr, lecz na stwarzaniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Oczywiście biorąc pod uwagę istotę zrównoważonego rozwoju należy pamiętać o osobach wykluczonych, które z różnych przyczyn nie stają się beneficjentami przemian i wzrastającego poziomu życia. Obowiązującym minimum zaś powinno być zapewnienie jednostce bytowania w warunkach nieurągających jej godności.

Misją Gminy Sicienko w zakresie polityki społecznej jest zapewnienie mieszkańcom jak najlepszych warunków życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W celu realizacji misji wytypowano 5 obszarów krytycznych odpowiadających grupom wymagającym wsparcia. Są to:

- **rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym,**
- **osoby starsze,**
- **niepełnosprawni,**
- **grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią,**
- **dzieci i młodzież.**

Rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

Rodzina stanowi podstawowe ogniwo w strukturze społecznej. O warunkach jej funkcjonowania i rozwoju decydują działania z zakresu polityki ekonomicznej i społecznej. Aby mogła wypełnić swoje zadania i obowiązki powinna być otoczona ochroną i wsparciem, a w szczególności należy zapewnić prawidłową realizację potrzeb rozwojowych i psychicznych dzieci, do których należy zaliczyć: potrzebę stabilizacji, bezpieczeństwa, przynależności uczuciowej. Od właściwego zaspokojenia potrzeb dziecka zależy prawidłowy przebieg jego rozwoju. Zaspokajanie potrzeb rozwojowych dziecka jest możliwe w rodzinie o prawidłowej strukturze i atmosferze gwarantującej poczucie stabilności i bezpieczeństwa. Okres transformacji i wiążących się z nim problemów bytowych staje się dla znacznej liczby rodzin obciążeniem, z którym nie są w stanie sobie same poradzić. Negatywne zjawiska

pogłębiającego się bezrobocia, bezradności, niejednokrotnie grożące wejściem w patologię, dotyczą wszystkich członków rodziny, nie wyłączając dzieci.

Przy realizacji zadań pomocy społecznej za priorytet należy przyjąć wspieranie środowisk i rodzin najbardziej zagrożonych biedą i trudnościami w rozwiązywaniu narastających problemów i to nie tylko ekonomicznych, ale też wychowawczych, psychicznych, zdrowotnych i innych.

Głównym problemem większości rodzin jest bezrobocie, przy czym znaczna część osób (niemal 80 %) nie ma uprawnień do świadczeń w formie zasiłków dla bezrobotnych i balansuje na poziomie minimum socjalnego. Dotyczy to głównie rodzin o niskim poziomie wykształcenia, a także wielodzietnych i niepełnych. Zjawiskiem wtórnym są występujące niejednokrotnie patologie, w tym głównie alkoholizm, pojawia się również przemoc. Powodują one niewydolność wychowawczą, która najboleśniej dotyka dzieci w tych rodzinach.

Występujące problemy powodują niewydolność finansową rodzin i brak środków na podstawowe potrzeby. Dzieci z tych rodzin są często nieprawidłowo żywione lub wręcz niedożywione, a jedynym prawidłowym posiłkiem jest posiłek otrzymany w szkole. Działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane zależnie od występujących problemów. Innych form wsparcia wymagają rodziny dotknięte bezrobociem, innych z problemem uzależnień czy niewydolne wychowawczo. Chociaż zapewnianie właściwych warunków bytowych dzieciom jest obowiązkiem rodziców, to im samym należy niejednokrotnie udzielić wsparcia.

Cel główny: Utrzymanie podstawowych funkcji rodziny i zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z uwzględnieniem rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Cele szczegółowe:

- zwalczanie bezrobocia i przeciwdziałanie jego skutkom;
- organizowanie i rozwijanie kompleksowego wsparcia dla dzieci i młodzieży szkolnej;
- organizowanie pomocy w rozwiązywaniu i ograniczaniu patologii;
- pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej i eliminowanie postaw roszczeniowych.

Zadania:

- prowadzenie pracy socjalnej z bezrobotnymi, współdziałanie z Powiatem Urzędem Pracy;

- motywowanie bezrobotnych do aktywnego poszukiwania pracy, do przekwalifikowania, szkoleń, kursów;
- porady i informacje;
- zapobieganie poczuciu zagubienia i odrzucenia społecznego (wsparcie psychologiczne, punkt konsultacyjny);
- analizowanie zaburzeń u dzieci i szukanie ich przyczyn;
- udzielanie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z trudnościami emocjonalnymi o rozstrojonym życiu uczuciowym;
- dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego;
- współpraca z pedagogami szkolnymi;
- współpraca z instytucjami pozarządowymi, organizacjami, fundacjami, kościołami realizującymi zadania z zakresu pomocy;
- wykorzystanie różnych systemów wsparcia (psychologicznego, socjalnego, prawnego, OPS, Klub AA),
- współpraca z instytucjami zajmującymi się pomocą rodzinie;
- pomoc finansowa rodzinom zagrożonym;
- wsparcie w odtworzeniu więzi społecznych rodzin poprzez uczestniczenie w grupach samopomocowych organizacji pozarządowych (kierowanie do organizacji pozarządowych);
- poradnictwo dotyczące możliwości poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej;
- stymulacja aktywności własnej rodzin w celu zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych (wykorzystywanie własnych możliwości);
- ożywienie życia społecznego w placówkach realizujących idee pomocy (organizacje pozarządowe, świetlice);
- poszukiwania liderów lokalnych;
- dożywanie dzieci i dorosłych;
- badania jakościowe - pogłębianie diagnozy sytuacji socjalno- bytowej rodzin (dalsze rozpoznawanie potrzeb środowiska).

Spodziewane efekty:

- uaktywnienie osób bezrobotnych;
- zmniejszenie bezrobocia;
- poprawa sytuacji socjalno-bytowej;
- zmniejszenie skutków psychicznych i społecznych bezrobocia;
- ochrona przed negatywnym wpływami środowiska;
- redukcja zaburzeń;

- hamowanie rozwoju zjawisk patologicznych;
- zmniejszenie patologii w rodzinach;
- zapobieganie poczuciu bezradności i osamotnienia.

Osoby starsze

Obserwowane procesy demograficzne od lat już wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Proces ten dotyczy również mieszkańców gminy Sicienko.

Problem ludzi starszych funkcjonuje w dwóch wymiarach. Pierwszy dotyczy indywidualnego podejścia i odczuć osoby starszej z jej problemami dnia codziennego, chorobami, poczuciem osamotnienia. Drugi punkt widzenia dotyczy rodzin, w których żyją osoby starsze. Borykają się one z wieloma trudnościami dotyczącymi konieczności zapewnienia tym osobom właściwej opieki. Problemy pojawiają się również wówczas, gdy wystąpi nierównowaga między indywidualnymi potrzebami człowieka starszego w codziennym życiu, a realnymi możliwościami rodziny w udzielaniu mu pomocy w przewyżczeniu tych trudności.

W związku z powyższym niezbędne jest poświęcenie należytej uwagi tej znaczącej części populacji, przede wszystkim zaś w celu zaktywizowania zbiorowości samych seniorów oraz wspomagania potrzebujących.

Cel główny: Poprawa jakości życia ludzi starszych oraz zapobieganie marginalizacji życia starszego pokolenia.

Cele szczegółowe:

- jak najdłuższe utrzymanie zdolności seniora do samoegzystencji w swym naturalnym środowisku oraz optymalizacja jego aktywności;
- zaktywizowanie rodziny do szerokich działań na rzecz członka rodziny;
- zapewnienie wsparcia osobom starszym niezdolnym do samodzielnej egzystencji w środowisku.

Zadania:

- stymulacja aktywności osób starszych;
- rozwój środowiskowej pomocy społecznej (pomoc finansowa, świadczenia w naturze, usługi, porady);
- udzielanie wsparcia środowiskowego ludziom starym;
- działania na rzecz integracji ludzi starych ze środowiskiem;

- edukacja rodzin w zakresie nabywania kompetencji koniecznych do kontaktów z osobami starszymi w rodzinie (docieranie do dzieci poprzez pracownika socjalnego).

Spodziewane efekty:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i alienacji, umocnienie psychiczne;
- zwiększenie kompetencji członków rodzin osoby starszej w zakresie sprawowania opieki;
- stworzenie sprawnie działającego centrum konsultacji, poradnictwa i wsparcia.

Niepełnosprawni

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy około 4,5 mln osób (ponad 14 % ogółu ludności), a prognoza GUS przewiduje, że w 2010 roku liczba ta wzrośnie do 6 mln.

Prawnie osobami niepełnosprawnymi są te jednostki, które posiadają stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję Lekarską przy ZUS, KRUS, jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ogranicza lub uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

W codziennym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody uniemożliwiające prowadzenie aktywnego życia społecznego oraz w znaczny sposób utrudniające integrację z najbliższą społecznością lokalną.

Niewątpliwie osoby niepełnosprawne potrzebują więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, by móc osiągnąć takie same jakościowe warunki życia jak inni obywatele. Jest wiele sposobów eliminowania niepotrzebnych barier, jednak by poprawić społeczne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, pozytywnie przekształcić stan społecznej świadomości w zakresie niepełnosprawności, konieczne jest systematyczne planowanie działań odnoszących się do różnych obszarów rzeczywistości społecznej.

Narzędziem pomocnym, systematyzującym pomysły i zadania są przyjęte przez ONZ Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych. Zasady precyzują wstępne warunki równoprawnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społecznościach, wyodrębiają kluczowe obszary, które społeczeństwo zobligowane jest udostępnić niepełnosprawnym obywatelom, a także proponują działania wdrożeniowe.

Cel główny: Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej i ich integracja społeczna.

Cele szczegółowe:

- inicjowanie działań zmierzających do udostępnienia osobom niepełnosprawnym środowiska fizycznego, ułatwianie dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej;
- aktywizacja zawodowa i wzmocnienie pozycji osób niepełnosprawnych tak, by mogły one realizować swoje prawa na rynku pracy;
- utworzenie Zakładu Aktywizacji Zawodowej dla osób niepełnosprawnych.

Zadania:

- uwzględnienie wymagań dotyczących dostępności różnych grup osób niepełnosprawnych przy projektowaniu i budowie środowiska zewnętrznego; konsultowanie ze środowiskami osób niepełnosprawnych w tym zakresie;
- pomoc prawna i organizacyjna dla powstających spółdzielni pracy osób niepełnosprawnych;
- dostarczanie informacji na temat diagnozy, praw, dostępnych służb i programów wszystkim osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom i opiekunom;
- dążenie do zapewniania na wszystkich poziomach właściwego szkolenia służb zaangażowanych w prowadzenie programów i usług dla osób niepełnosprawnych;
- współpraca z organizacjami osób niepełnosprawnych w zakresie rozwiązań życia zawodowego i zatrudnienia;
- podnoszenie świadomości samych osób niepełnosprawnych co do przysługujących im praw i możliwości;
- zachęcanie przedsiębiorców w sektorze prywatnym, by w swych działaniach brali pod uwagę kwestie niepełnosprawności;
- wspieranie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy; np. dofinansowanie krajowych i lokalnych programów aktywizacji zawodowej;
- podnoszenie świadomości pracodawców celem przewyciężenia negatywnych postaw i uprzedzeń w kwestii niepełnosprawności; szkolenia, informowanie o istniejących ulgach finansowych w przypadku zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- podjęcie działań w celu podniesienia świadomości społeczności lokalnej na temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb, możliwości wkładu w życie społeczne;
- szkolenie pracowników mających częsty kontakt z osobami niepełnosprawnymi w zakresie problematyki niepełnosprawności;

- aktywizowanie osób niepełnosprawnych jako nauczycieli, instruktorów i doradców w szkolenia dla różnej kategorii pracowników i zainteresowanych instytucji;
- konsultowanie z osobami niepełnosprawnymi programów szkoleniowych dla pracowników;
- wyrównanie szans rozwojowych i edukacyjnych; tworzenie integralnych form wychowania, nauczania i edukacji;
- udostępnienie edukacji dla wszystkich uczniów niepełnosprawnych: tłumaczenie języka migowego, organizacja służb wspierających;
- włączenie rodziców osób niepełnosprawnych w proces nauczania;
- zapewnienie materiałów, stałych szkoleń dla nauczycieli niepełnosprawnych dzieci oraz dla nauczycieli wspierających.

Spodziewane efekty:

- niwelowanie barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- zwiększenie mobilności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- przeciwdziałanie osamotnieniu i izolacji społecznej;
- przełamanie niechęci pracodawców wobec osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych w działalności placówek użyteczności publicznej;
- ułatwianie osobom niepełnosprawnym codziennego kontaktu z instytucjami życia publicznego;
- przełamanie bariery niewiedzy i nietolerancji w stosunku do osób niepełnosprawnych;
- integracja z najbliższym środowiskiem;
- aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji.

Grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią

Alkoholizm

Spożywanie alkoholu w nadmiernych ilościach niesie ze sobą wiele negatywnych konsekwencji, a w skrajnym wypadku prowadzi do uzależnienia. Konsekwencje nadużywania alkoholu są wielorakie. Można je podzielić na:

- fizjologiczne (zatrucia, choroby narządów wewnętrznych);

- problemy psychologiczne i egzystencjalne (próby samobójcze, wyobcowanie, zamknięcie się w sobie);
- problemy wypadków (wypadki w pracy i wypadki drogowe);
- dotyczące zachowania i ról społecznych.

Alkoholizm jest poważnym problemem społecznym, rzutującym na pozostałe sfery życia i generującym inne problemy społeczne. W szczególności alkohol prowadzi do wzrostu przestępczości, pogłębia ubóstwo, wywołuje przemoc w rodzinie. Dotyka coraz częściej młodzież, a w skrajnych przypadkach nawet dzieci w wieku szkolnym. Aby go zwalczyć potrzebne są nie tylko programy dla już uzależnionych, ale również działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom. Spowodowane jest to ofensywą reklamową zwłaszcza producentów piwa, adresowaną do ludzi młodych. Kampanie reklamowe odniosły pożądany z punktu widzenia wytwórców efekt i spożycie piwa systematycznie wzrasta. Osoby te narażone są na zwiększone ryzyko rozwoju choroby alkoholowej.

W gminie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Rokrocznie uchwalany jest również „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”.

Narkomania

Od początku lat dziewięćdziesiątych w Polsce obserwowany jest znaczny wzrost używania narkotyków. Szybko rosło rozpowszechnianie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych, zwłaszcza w miastach. Rosły wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Zwiększała się podaż narkotyków na nielegalnym rynku i w ślad za tym ich dostępność.

Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania różnych substancji) i dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

Problem narkomanii na terenie gminy Sicienko pomimo braku oficjalnych danych wydaje się, że jest jednak coraz większy.

Cel główny: Aktywna forma przeciwdziałania negatywnym skutkom używania alkoholu i narkotyków oraz bieżące rozwiązywania problemów uzależnień wśród społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadania:

- realizacja programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy z uwzględnieniem specjalistycznych programów dla młodzieży;
- podnoszenie standardu świadczonych usług zdrowotnych;
- podnoszenie kwalifikacji przed personel realizujący programy terapeutyczne;
- wydawanie orzeczeń (opinii biegłych) dotyczących osób, wobec których toczy się postępowanie o leczenie odwykowe;
- realizacja programów terapeutycznych dla osób zagrożonych uzależnieniem, ofiar przemocy w rodzinie oraz sprawców przemocy;
- rozmowy motywacyjne, objęcie pomocą terapeutyczną, psychospołeczną osób, które podjęły leczenie odwykowe;
- wprowadzenie nowoczesnych metod terapeutycznych i informatycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- szkolenie osób w zakresie pomocy dla ofiar przemocy;
- prowadzenie kampanii miejscowych dotyczących przemocy;
- prowadzenie działań pomocowych na rzecz ofiar przemocy;
- prowadzenie programów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych, alkoholu i narkotyków;

- organizowanie dla pedagogów szkolnych i nauczycieli prowadzących programy edukacyjno - opiekuńcze, profilaktyczne, socjoterapeutyczne, szkoleń, konferencji, warsztatów itp.;
- wspieranie i włączenie się do kampanii ogólnopolskich, regionalnych, lokalnych w zakresie uzależnień i przemocy wobec dzieci;
- wspieranie i organizowanie dla mieszkańców gminy, zwłaszcza dzieci i młodzieży szkolnej: zabaw, festynów, happeningów ze scenariuszami zawierającymi treści profilaktyczne oraz promujące zdrowy, wolny od nałogów styl życia;
- współpraca z mediami w promowaniu zdrowego stylu życia;
- zaopatrywanie w materiały edukacyjno-profilaktyczne szkół, instytucji działających na rzecz dzieci osób i dorosłych;
- rozszerzenie programu zajęć psychoprofilaktycznych dla dzieci i młodzieży o różne formy zajęć sportowych organizowanych w szkołach i świetlicach;
- wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- wspieranie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- wspieranie działań instytucji działających na rzecz rodzin i osób z problemem alkoholowym;
- wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców gminy w związku z naruszeniem prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu.

Spodziewane efekty:

- ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy;
- zmniejszenie się liczby osób uzależnionych;
- redukcja zjawiska przemocy w rodzinie, których sprawcami były osoby działające pod wpływem alkoholu;
- zmniejszenie strumienia środków pieniężnych kierowanych do osób uzależnionych i ich rodzin;
- ograniczenie zjawiska ubóstwa.

Dzieci i młodzież

W złożonej rzeczywistości społecznej, tam gdzie występują ubóstwo, bezrobocie i uzależnienia szczególnie dramatyczny jest los dzieci. Wychowują się często przy tym w dysfunkcyjnych rodzinach. Dzieci bywają niedożywione i zaniedbane, doświadczają przemocy ze strony dorosłych. Poza tymi oczywistymi niedostatkami należy zauważyć, że warunki finansowe w dużym stopniu decydują o szansach edukacyjnych młodego pokolenia. Dzieci z biednych rodzin zagrożone są dziedziczeniem biedy i negatywnych wzorców społecznych, ponieważ wstają w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Powoduje to zjawisko dziedziczenia ubóstwa i dysfunkcji występujących w rodzinie. Dlatego tak ważne są działania, zarówno sferze edukacji i profilaktyki, jak i rozbudowany system świadczeń pieniężnych. Uzupełnieniem działań na rzecz dziecka jest akcja dożywiania dzieci w szkołach oraz wyposażania ich w niezbędne przybory szkolne.

Cel główny: Wyposażenie młodego pokolenia w umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w dorosłym życiu, przede wszystkim kształtowanie odpowiedzialności oznaczającej zdolność właściwego reagowania na wyzwania i nowe sytuacje życiowe.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postawy odpowiedzialności za: własne życie, zdrowie, fizyczne, emocjonalne, duchowe, wzrost, rozwój, poprawę własnego położenia, edukację i doświadczenie; przyszłość w szczególności w perspektywie nieuchronności starzenia się;
- wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wdrażanie wśród dzieci i młodzieży idei samopomocy i samoopieki.

Zadania:

- ochrona dzieci i młodzieży przed przestępczością i przemocą;
- podniesienie jakości pracy przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów;
- zapewnienie pomocy socjalnej dzieciom i młodzieży dotkniętej ubóstwem;
- stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do kulturalnego, aktywnego spędzania czasu wolnego;
- promowanie dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej;
- stworzenie nowych miejsc pracy dla absolwentów;

- wspieranie funkcji rodziny;
- przeciwdziałanie dewiacjom i patologii wśród dzieci i młodzieży.

Spodziewane efekty:

- eliminowanie zjawisk patologii społecznej wśród młodzieży;
- wyrobienie nawyków zdrowego, aktywnego spędzania czasu wolnego;
- aktywizacja zawodowa absolwentów szkół średnich;
- ukształtowanie wśród młodego pokolenia aktywności w rozwiązywaniu życiowych sytuacji problemowych.

3. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE

- Wójt Gminy Sicienko,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Szkoły Podstawowe i Gimnazja Publiczne,
- Komenda Policji,
- organizacje użyteczności publicznej,
- stowarzyszenia,
- podmioty składające swe oferty programowe,
- kościoły parafialne.

4. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII

Z uwagi na wagę zagadnień oraz długi okres realizacji strategii musi być ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie nie tylko zapewni sprawny i zgodny z harmonogramem postęp realizacji programu, ale również umożliwi ocenę zasadności przyjętych celów podstawowych oraz służących jej realizacji działań. Rzeczywistość społeczna jest obszarem, gdzie procesy zachodzą w sposób niezwykle dynamiczny i dlatego strategia musi mieć wbudowane mechanizmy pozwalające na ewaluację osiągniętych wyników i korektę wyznaczonych zamierzeń.

Monitorowanie umożliwi zatem:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów;
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji;
- dokonanie bieżących korekt i poprawek;
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych;
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Za proces ten będzie odpowiadał powołany przez Wójta Gminy Sicienko Zespół Zadaniowy ds. wdrożenia, realizacji i monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

5. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- możliwe do pozyskania środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- możliwe do pozyskania środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

6. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Strategia będzie realizowana w latach 2007 – 2017. Wybór tego okresu nie jest przypadkowy, bowiem dziesięcioletni okres programowania jest standardowym dla programów strategicznych.

IX. ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Sicienko pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu. Sukces jej realizacji zależy od wielu czynników, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych, jakimi są bezrobocie, ubóstwo i alkoholizm.

Realizacja strategii wymaga zaangażowania całej wspólnoty. Nie bez znaczenia jest również wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła czy władz szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Wdrożenie programu przyczyni się do znaczącego ograniczenia występujących na terenie gminy problemów społecznych. Jego efektem będzie znaczący wzrost poziomu życia obywateli oraz integracja lokalnej społeczności. Gminie zaś pozwoli na ograniczenie wydatków na szeroko rozumianą pomoc społeczną i skierowanie większej ilości środków na modernizację i rozwój.

Strategia została opracowana na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicieniu przez firmę WESTMOR CONSULTING, Plac Wolności 3/4, 87-800 Włocławek.